

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

I. Imperator ad compescendam Lutheri insaniam in Germaniam
proficiscitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

mystici Ecclesie ædificij basis sit & fundamentum, sic vt vno conuulso aut mutato articulo, reliqui omnes eadem fortunam subeant, vt Illustriss. Cardinalis Bellarminus in Præfatione primi Tomi erudite ostendit.

V. Audi quid hanc in sententiam Gallus (a) quidam elegantis ingenij & doctrinæ homo dixerit. Quando noua Lutheri dogmata, ait, magni fieri passim ceperunt, vidimus vestrem nostram Fidem disputationibus & argumentorum collationibus valde concussam: & facile apparebat huius morbi principium mox in execrabilem Atheismum declinaturum. Sunt enim homines eius natura, vt quum res suis ipsorum ponderibus & ratione diiudicare nequeant, specie earum & communi quodam errore facile abripiantur. Quamprimum certe quæ inducitur, vt opiniones seu dogmata, qua in magna prius habuit veneratione, qualia sunt qua ad salutem spectant, contemnere quodammodo ac discutere ausit, adeoque Fidei sua articulos in dubium & ad trutinam reuocet; idem statim de cæteris quoque Religionis capitibus nec plus auctoritatis nec fundamenti habentibus, dubitare incipiet; omnesque persuasiones vel à legum auctoritate, vel antiqui moris reuerentia animo impressas, tamquam tyrannicum iugum abiciet, cum proposito nihil posthac se recepturum aut crediturum, nisi quod prius ipse ad sui iudicij normam exegerit, eis, conueniens iudicabit. Sic ille veritatem turbans, medijs mendacij turbis sese immiscet, Nec minus docte atque appositè eadem de re Clemens Alexandrinus inquit, Veritatem rem arduam, ac difficilem esse eius inuestigationem, vnde facile hæreses nascantur, præsertim in hominibus ambitiosis, & sui ipsorum amore agris, qui sibi aliisque persuadent se intelligere illud quod tamen numquam didicerunt; nec scientiam, sed falsam scientia habent persuasionem.

VI. Hoc loco facere non possum quin in hostium castra paullulum concedam, non vt transfuga, sed vt explorator, & vnus Centuriarum Magdeburgensium notabile dictum, tamquam rosam è spinis, decerpam. At ille, malas artes & fraudes qua contra veram religionem adhibentur, similes esse cuneo: cuius acies tenuis admodum est, lignoque infixus, haud ita magnam fissuram facturus videtur: at vbi in rimam adigitur, paullatim hiatus ampliore facit, donec tandem vel maximam trabem omnino diffindat. Primam cunei huius Lutherani fissuram ait Cardinalis Hosius fuisse de Indulgentijs disputationem. Secunda latior multo fuit & profundior, Communicatio scilicet laicorum sub vtraque specie, & clericorum matrimonia. At Augustana Confessio que

que postea sequuta sunt, tantam dederunt fissuram achiatum, vt nisi Deus propitius nos respexisset, numquam tam grandis hæc fissura rursus coalescere, & ad pristinam integritatem redire posse videatur. Sed quemadmodum Milo athleta, quum nimia virium fiducia arborem in media parte hiantem diducere vellet, brachijs, redeunte ad se arbore, hinc inde constrictis, & deficiente conatu retentus, lupis esca fuit: sic quamuis hæreticus hic gladiator, alijque non minus validam quam antiquam Ecclesie arborem discindere annexi sunt, numquam tamen totam eam conuellent; sed spes est potius eam pristina vnitaterursus coalituram, cum perpetua ignominia & ruina eorum qui diducere eam ac diuidere sunt conati.

CAROLVS V. IMPERATOR
in Germaniam proficiscitur: videt, audit
& damnat Lutherum.

CAPVT XIII.

ARGVMENTVM.

- I. Imperator ad compescendam Lutheri insaniam in Germaniam proficiscitur.
- II. Ad eum Lutherus se confert.
- III. Quid præsertim Imperatore actum.
- IV. Imperator Lutherum damnat.
- V. Lutheranos inuadit Spiritus rebellionis.
- VI. Lutheri cum Treuirensi Archiepiscopo colloquium.

QUATUOR iam circiter labebantur anni, ex quo Lutherus Ecclesiam turbare cæperat, cum iam Nobilitatem Germanicam in arma conuocauerat, edito scripto de grauaminibus Nobilitatis plane sedioso ac furioso, Item libro de libertate Christiana ad 6. Septemb. cum ei suppetias tulit etiam scribendo Vlricus Hürtenius Nob. Franco, qui acerbum scriptum contra Romanistas euulgauit, vt contra Tyrannos pro Luthero, & mox Rithum (Tit. Ulag vnd Wermanung) seditiosissimam & furiosissimam. Coronabatur sub id tempus nempe 10. Nou. Carolus V. Aquisgranis, & aderat Imperatori Fridericus Elector Saxoniz, cum damnationis Romanæ sententia Wittebergæ aduenit, qui monitus 18. Nou. ad Academiam VVittebergensem rescripsit perplexus, magis tamen Luthero fauens, quem ei fauorem instillauerat Brasimus Louanio à Friderico euocatus, & consultus de Luthero, qui ita patrocinatus est Luthero, ut deinceps Elector Apostolicos Nuntios aduersus Luthera Montanus. theorum

therum noluerit audire. Cum igitur coronatus in Imp. Romanum Carolus Hispaniarum Rex, iuuenis non minus generosus quam Christianus & Catholicus, ex inferiore Germania, vbi tunc erat, in Germaniam superiorem proficisci, nouum hunc Prophetam audire, eiusque insaniam, quæ magnum malum Christianæ Reipublicæ minabatur, compefcere statuisset, à Pontifice, qui in hunc finem Hieronymum Aleandrum ad eum ablegarat, præcipue incitatus Comitia VVormatiam indicta fuerunt ad seq. Anni initium futura Circa id tempus Lutherus librum suum De Ecclesiæ Reformatione, eidem Imperatori dedicarat, in quo valde se humiliat, & S. Athanasij exemplo, ad pedes ipsius tamquam ad aram & asyllum se prosternit, *per omnia sacra obsecrans, vt vim inimicorum, qui persequi ipsum non cessarent, omnesque conatus ad extinguendū una cum ipso Euangelium dirigerent, à se depellant.* Sic ille loquebatur, sic scribebat: tum omnes contentiones quæ inter Pontifices & Imperatores olim intercesserant, ac præcipue de Neapolis & Siciliæ regno, velut è sepulchro rursus protrahebat: iuuenem hunc Principem vehementer exhortatus, *vt ne auctoritatem suam eripi sibi ac pedibus conculcari patiretur, vt qui non minus iuris & imperij in clericis quam reliquos haberet, quos illi male Laicos appellarent: quum per Bapismum consecrati omnes & sacerdotes facti sumus.* Hoc modo Lutherus in bonam Caroli gratiam & fauorem insinuare se studebat: vt que ijs quæ scripserat, pietatis, deuotionis & sanctitatis opinionem conciliaret, omnium paginarum frontispicijs Iesv nomen præfigebat; interim vnice illud spectans vt Imperatorem cum Papa committeret, quod effecturum se non semel iactârat, eo præcipue confusus, quod Imperatorem alieniori esse à Leone animo speraret, vt qui eius electioni quantum poterat obliuisset. Quæ tamen spes valde illum fefellit: quod Religiosus hic Princeps suas iniurias insuper haberet, vt quo Deo illatas vindicaret. Luthero iã ante non leuè terrorem incusserat, quod Imperator in omni ditione sua Belgica libros ipsius cremari iusserat: quod etiam in quibusdam ciuitatibus Imperialibus, vt Colonia ac Moguntia, factum fuit. Porro Fridericus Saxonie Dux vbi accepit Imperatorem VVormatiam proficisci, magnis itineribus & ipse eodem contendit, vt prius Imperatorem salutaret, ac in meliorem de Luthero sententiam adduceret, quæ sanctæ vitæ atque doctrinæ hominem esse assuebat. Econtra Hieronymus Alexander Pontificis

Legatus, XL. articulos è Lutheri libris excerptos, & hæreseos iam olim à Concilijs damnatos, in frequentissimo Principum ac Statuum Imperij confessu, recitauit: atque hoc effecit vt alter alterum intueri, & contra Lutherum eiusque fautores murmurare inciperent. Quod vbi sensit Dux Fridericus, declinandæ inuidiæ causa dixit, *Eos articulos non esse Lutheri, sed in eius odium ab aduersarijs confictos; neque librum illum De captiuitate Babylonica ex Lutheri officina prodisse, sed supposititium esse.* Ex aduerso Aleandro ipsissimos hos Lutheri esse factus afferente, ac re ad alterationem delapsa, visum fuit Imperatori ac Principibus, Lutherum ipsum accersendum esse, ne inauditum se damnatum esse quæri posset. Lutherus accepto celeriter eius rei nuncio pelli suæ ante omnia consultum voluit, eoque saluum conductum non Imperatoris tantum, sed Imperij quoque Principum manu signatum petiit. Annon vero digna hæc cœlitus ad perditam restaurandam Christianam fidem, misto Prophetâ videtur constantia? Illi olim prisce religionis Antistites, tyrannos adituri, & in ipso quasi Sathanæ sterquilinio Euangeliū prædicaturi, an vllam vitæ suæ securitatem expetebant? Certe tantum abest, vt honestam eius perdendæ quæsierint occasionem. Sic igitur pro vnus Monachi saluo conductu publicæ expeditæ sunt & signatæ litteræ; adiecta ista conditione, *vt Lutherus in itinere neque concionaretur vsquam nec scriberet; misusque est VVittebergam Imperialis caduceator, qui cum VVormatiam deduxit, comitantibus Iona Ecclesiæ VVittebergenfis Præposito, D. Schurffio Iuriconsulto, & Amsdorffio, quem postea Lutherus primum & vltimum sua manu Episcopum consecrauit, vt suo loco infra dicetur.*

II. Ad hanc famam viz passim & compita quacumque iter faciebat Lutherus ingenti hominum multitudine Monachi huius (cucullo enim tunc adhuc indutus erat, quem Anno MDXXIII. demum abiecit) videndi desiderio accurrentium, complebantur. Ipse Lutherus curru in modum lecticæ facto & vmbroso vehebatur, non iam vti olim quando ad Legatū proficiscebatur, pedibus suis inequiens. In diuersorij multa propinatio, læta compositio, Musices quoque gaudia, adeo vt Lutherus alicubi sonora testitudine ludens, omnium in se oculos conuerteret, velut Orpheus quidam aut Amphion, sed rarus adhuc & cucullatus, eoque mirabilior. Non hoc

H 2

orna-

a Bzouius in Annal. An. 1521.